

ເດັກນ້ອຍເບត 8 ກິນດີ

ເດີມໄດ້ ສູງໄທໄລ 10 ຄັ້ງ

ນພ.ປຣອມຜຽ ກິ່ງໂກ້

ຜູ້ອຳນວຍການສຳນັກງານເຂດສຸຂະພາບທີ່ 8 ອຸດຮຽນີ

ນາຍແພກຍ໌ສາຮາຣດນສຸຂຈັງຫວັດອຸດຮຽນີ

ປະຮານ SP ສາຂາພັດນາການດີກ ເຂດສຸຂະພາບທີ່ 8

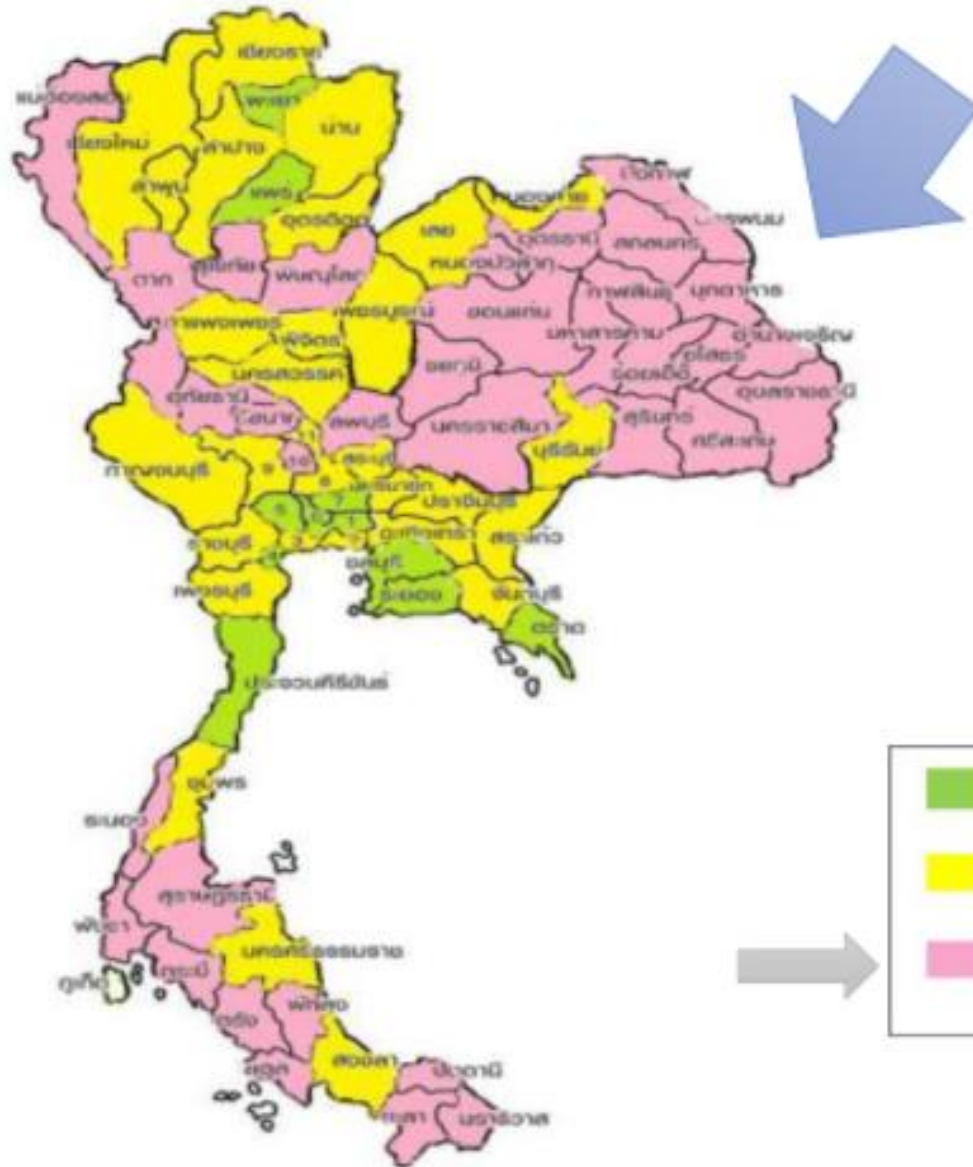
ผลงานด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัย เขตสุขภาพที่ 8 ย้อนหลัง 5 ปี

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ				
	2560	2561	2562	2563	2564
ร้อยละเด็ก 0-5 ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ	78.61	78.12	91.58	89.90	81.76
ร้อยละเด็ก 0-5 ปี สงสัยพัฒนาการล่าช้า	11.39	17.17	25.20	27.03	27.77
เด็ก 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการติดตาม ภายใน 30 วัน	61.01	76.18	91.94	92.79	89.82
ร้อยละเด็ก 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยTEDA4I หรือเครื่องมือมาตรฐาน	4.17	22.29	48.24	61.69	59.66

ผลการสำรวจระดับความฉลาดทางสติปัญญา ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ปี พ.ศ. 2554 , 2559 และ 2564 ของกรมสุขภาพจิต เขตสุขภาพที่ 8

จังหวัด	ระดับสติปัญญา ปี 2554	ระดับสติปัญญา ปี 2559	ระดับสติปัญญา ปี 2564	ส่วนต่างที่ เพิ่มขึ้น
บึงกาฬ	ยังไม่แยกจากหนองคาย	94.09	103.1	+9.0
หนองบัวลำภู	94.06	91.75	105.6	+13.85
อุดรธานี	97.53	97.37	107.4	+10.03
เลย	97.08	100.46	105.8	+5.3
หนองคาย	98.93	99.55	109.4	+9.9
สกลนคร	93.74	93.75	99.4	+5.6
นครพนม	95.57	96.37	102.8	+6.4
รวม เขต 8	96.15	96.58	104.7	+8.12

ระดับสติปัญญาเฉลี่ยเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปี 2559

	IQ > 100 12 จังหวัด (ร้อยละ 16)
	IQ = 100 30 จังหวัด (ร้อยละ 39)
	IQ < 100 35 จังหวัด (ร้อยละ 45)

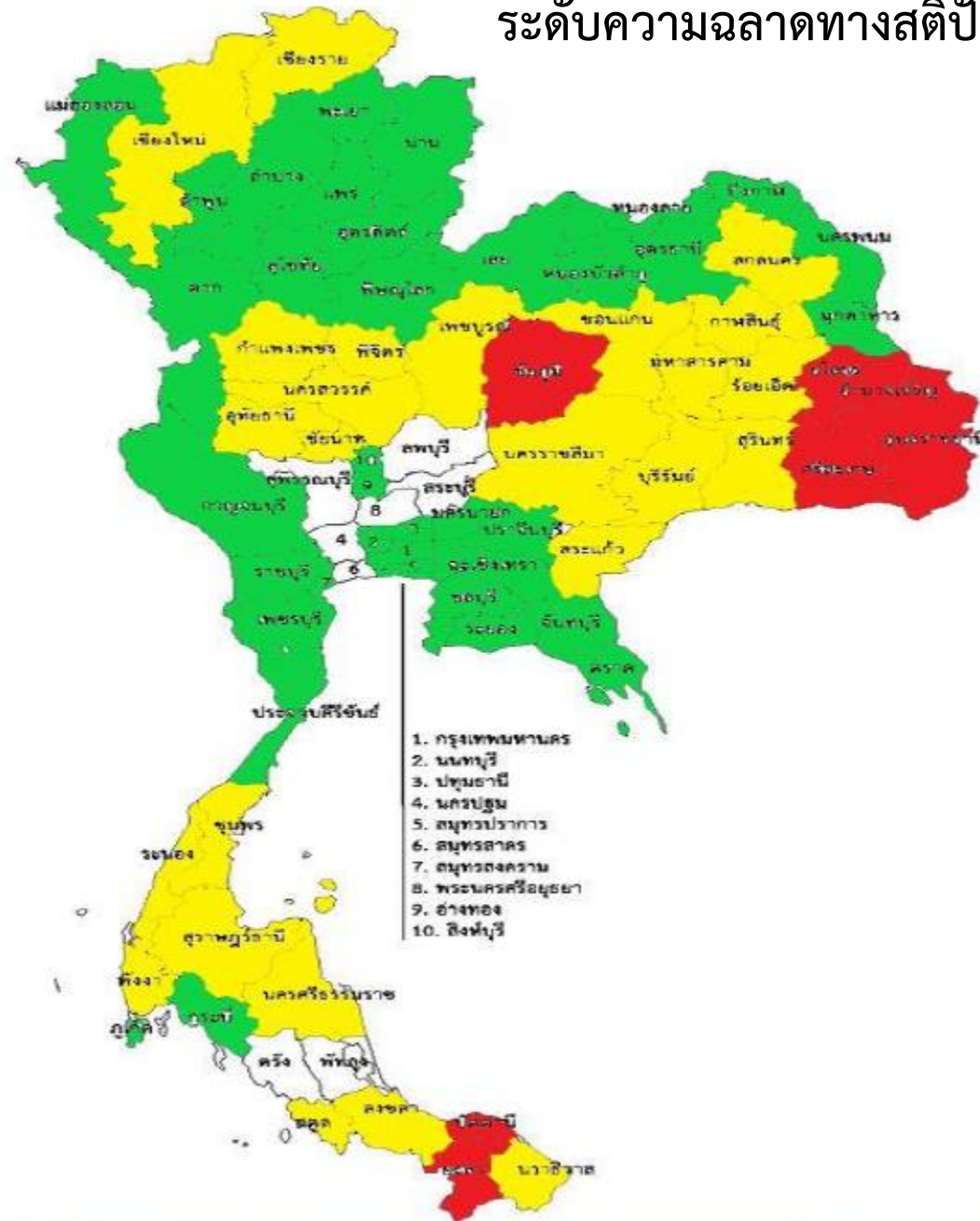
IQ Map (จังหวัด)

จังหวัดที่ IQ > 100
(36 จังหวัด)

จังหวัดที่ IQ = 100
(25 จังหวัด)

จังหวัดที่ IQ < 100
(8 จังหวัด)

ทดสอบสมมติฐานทางสถิติ
ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05
จังหวัดที่ สีขาว คือ ไม่
สามารถลงพื้นที่สำรวจได้
จำนวน 8 จังหวัด

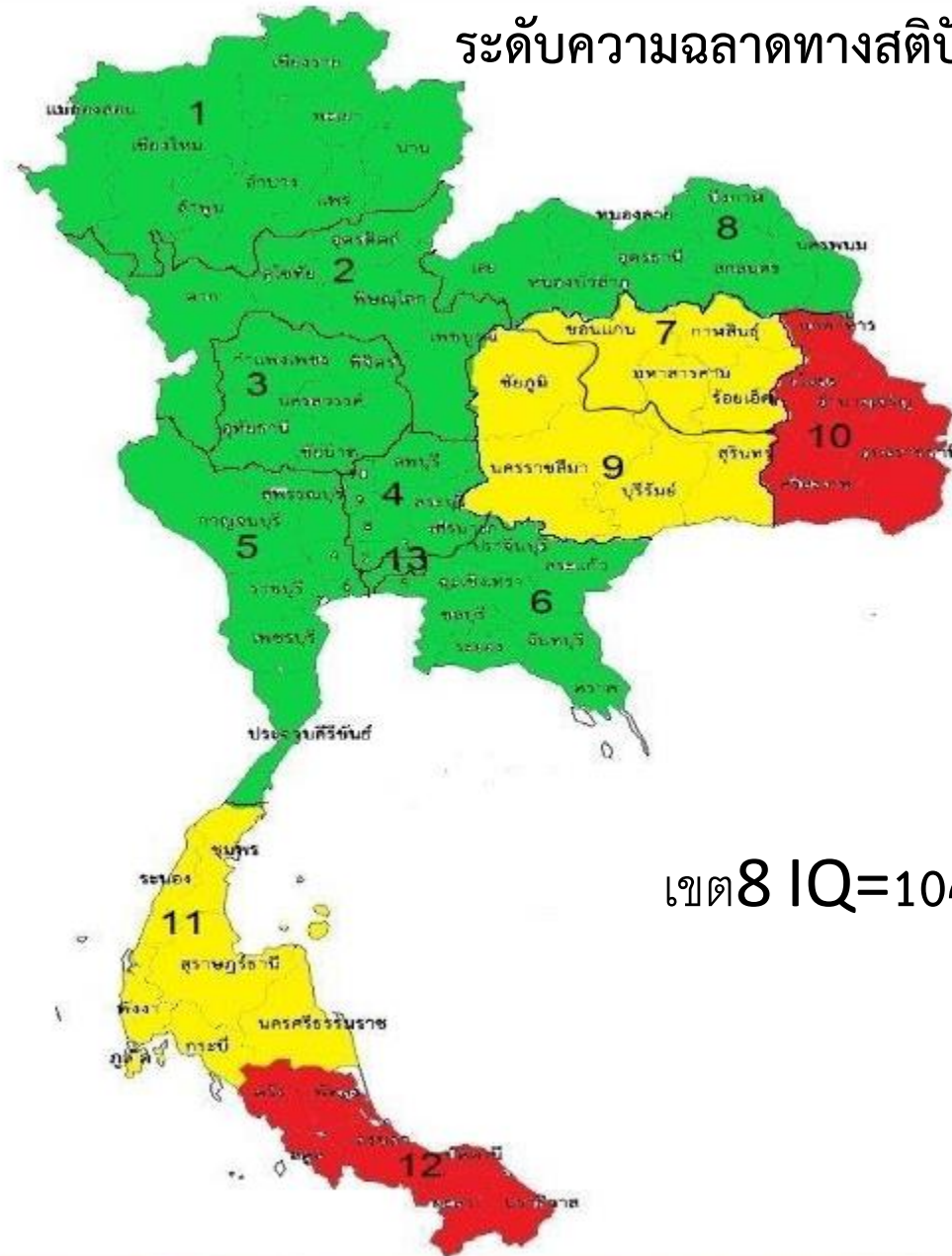
IQ Map (เขตสุขภาพ)

เขตสุขภาพที่ IQ > 100
(8 เขต)

เขตสุขภาพที่ IQ = 100
(3 เขต)

เขตสุขภาพที่ IQ < 100
(2 เขต)

ทดสอบสมมติฐานทางสถิติ
ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เขต 8 IQ=104.7

10 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ย IQ สูงสุด

ลำดับที่	เขต	จังหวัด	IQ (64)	IQ (59)	IQ64 - IQ59
1	13	กรุงเทพมหานคร*	112.63	103.42	↑ 9.21
2	8	หนองคาย	109.36	99.55	↑ 9.81
3	6	ปราจีนบุรี	108.35	100.82	↑ 7.53
4	2	อุดรธานี	108.24	100.19	↑ 8.05
5	4	นนทบุรี	108.21	106.04	↑ 2.17
6	6	จันทบุรี	108.19	100.34	↑ 7.85
7	1	ลำปาง	107.94	100.83	↑ 7.11
8	1	ลำพูน	107.72	101.64	↑ 6.07
9	8	อุดรธานี	107.42	97.37	↑ 10.05
10	11	ภูเก็ต	107.38	102.53	↑ 4.86

*ขนาดตัวอย่าง 80% แต่ไม่ถึง 100% **ขนาดตัวอย่างต่ำกว่า 80% ***ไม่สามารถลงพื้นที่สำรวจได้

10 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ย IQ เพิ่มขึ้น สูงสุด

ลำดับที่	เขต	จังหวัด	IQ (64)	IQ (59)	IQ64 - IQ59
1	8	หนองบัวลำภู	105.57	91.75	↑ 13.82
2	10	มุกดาหาร	102.93	91.26	↑ 11.67
3	8	อุดรธานี	107.42	97.37	↑ 10.05
4	8	หนองคาย	109.36	99.55	↑ 9.81
5	2	สุโขทัย	105.48	95.76	↑ 9.73
6	13	กรุงเทพมหานคร*	112.63	103.42	↑ 9.21
7	1	แม่ฮ่องสอน	103.74	94.60	↑ 9.15
8	4	นครนายก	106.12	97.13	↑ 8.99
9	8	บึงกาฬ	102.95	94.09	↑ 8.86
10	6	ฉะเชิงเทรา	107.27	98.59	↑ 8.68

*ขนาดตัวอย่าง 80% แต่ไม่ถึง 100%   **ขนาดตัวอย่างต่ำกว่า 80%   ***ไม่สามารถลงพื้นที่สำรวจได้

Goal
เด็กน้อยเขต 8
กินดี เล่นได้
สูงใหญ่ IQ ดี
(IQ>120)

กรอบการดำเนินงาน “เด็กน้อยเขต 8 กินดี เล่นได้ สูงใหญ่ IQ ดี”

พ่อแม่/ผู้ดูแล

ศูนย์เด็กเล็ก

ท้องถิ่น/ชุมชน

สาธารณสุข

กินดี

- ความรู้โภชนาการตามวัย
- กราฟการเจริญเติบโต
- สมุดสีชมพู
- คู่มืออาหารตามวัย

- จัดเมนูอาหารเหมาะสม
- ชั่งน้ำหนัก/วัดส่วนสูง
- ประเมินภาวะโภชนาการ/พฤติกรรม การบริโภคของเด็ก
- การใช้โปรแกรม Thai school lunch

- จัดหาเครื่องชั่งนน./วัดส่วนสูง
- สนับสนุนงบประมาณอาหาร
- มีมาตรการทางสังคม/สื่อสาร นโยบายโภชนาการชุมชน

- นิเทศ/ติดตามประเมิน
- Coaching ทำกับหน้างาน
- รายงานภาวะโภชนาการ
- ประชุมติดตามทุกเดือน

เล่นได้

- พาลูกเล่นอยู่บ้าน
- เล่นกับลูกทุกวัน
- เล่นตามบริบท
- เล่นกลางแจ้ง
- เล่น เผลี่ย 180 นาที/วัน

- จัดตารางการเล่น
- กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง
- บันทึกพฤติกรรมการเล่นเด็ก
- ประเมินผลรายบุคคล /ประเมิน EQ
- เล่น เผลี่ย 180 นาที/วัน

- สนับสนุน/จัดหาอุปกรณ์การเล่น ที่เพียงพอและมาตรฐาน
- จัดให้มีสถานที่เอื้อต่อการออกกำลังกายของเด็ก
- เล่น เผลี่ย 180 นาที/วัน

- นิเทศ/ติดตามประเมิน
- Coaching ทำกับหน้างาน
- รายงานภาวะโภชนาการ
- ประชุมติดตามทุกเดือน

สูงใหญ่

- ส่งเสริมการเล่นกับลูกทุกวัน กระโดดโลดเต้น
- ดื่มนมจัดทุกวัน อย่างน้อย 2 กลัอง/วัน

- จัดหาอาหาร เน้นความสูง เช่น นม
- ชั่งน้ำหนัก/วัดส่วนสูง
- ประเมินภาวะโภชนาการ/พฤติกรรม การบริโภคของเด็ก
- การใช้โปรแกรม Thai school lunch

- จัดหาเครื่องชั่งนน./วัดส่วนสูง
- สนับสนุนงบประมาณอาหาร เน้นความสูง เช่น นม
- จัดให้มีสถานที่เอื้อต่อการออกกำลังกายของเด็ก

- นิเทศ/ติดตามประเมิน
- Coaching ทำกับหน้างาน
- รายงานภาวะโภชนาการ
- ประชุมติดตามทุกเดือน

IQ ดี

- ตรวจสอบพัฒนาการ โดย DSPM ทุกช่วงวัย
- บันทึกและใช้สมุดสีชมพู
- อ่านนิทานให้ลูกฟัง
- สังกตสัจฉญาณเดือน และส่งต่อ สถานบริการ

- ตรวจสอบพัฒนาการโดย DSPM ทุกช่วงวัย
- อ่านนิทาน /บันทึกพัฒนาการรายบุคคล
- ประเมินออกัสติกด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม 4โรค และส่งต่อสถานบริการ

- สนับสนุน/จัดหาอุปกรณ์ชุดตรวจพัฒนาการ
- จัดหาหนังสือนิทาน/มุมนิทาน

- จัดหาหนังสือเสริมธาตุเหล็ก
- นิเทศ/ติดตามประเมิน
- Coaching ทำกับหน้างาน
- รายงานพัฒนาการ
- จัดระบบคลินิกกระตุ้น พัฒนาและออกัสติกใน sw.

ตัวชี้วัด การดำเนินงานเด็กปฐมวัย เขตสุขภาพที่ 8 ปี 2565

เด็กอายุ 3 ปี
ปราศจากฟันผุ
ร้อยละ 75

เด็กปฐมวัยมี
พัฒนาการ
สมวัย
ร้อยละ 85

เข็มมุ่ง
IQ > 100

เด็กอายุ 0-5ปี
สูงดีสมส่วน
ร้อยละ 64

ความสำเร็จของการ
ยกระดับสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ
(สพด.4D) ผ่านเกณฑ์
การประเมินร้อยละ 70

เด็กปฐมวัยได้รับ
การกระตุ้นด้วย
TEDA4I
หรือเครื่องมือ
มาตรฐานอื่น
ร้อยละ 75

เด็กปฐมวัยกระตุ้น
ด้วย TEDA4I
หรือเครื่องมือ
มาตรฐานอื่น
กลับมาสมวัย
ร้อยละ 35

การเข้าถึงอหิสตติก
ร้อยละ 55

การดำเนินงานเด็กปฐมวัย เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2565

เด็กปฐมวัย

ส่งเสริม

โภชนาการ

- ภาตอาหารน้อง
หนูสู่โภชนาการดี

เด็กอายุ 0-5 ปี
สูงดีสมส่วน ร้อยละ 64

เด็กอายุ 3 ปี
ปราศจากฟันผุ ร้อยละ 75

พัฒนาการ

- Triple - P
- CPR
- เล่นเปลี่ยนโลก
- DSPM

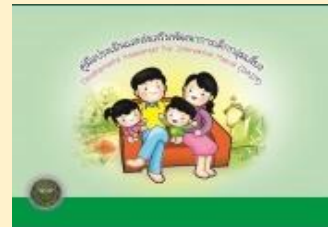
เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการ
สมวัย ร้อยละ 85

ความสำเร็จของการ
ยกระดับสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ
(สพด.4D) ผ่านเกณฑ์
การประเมิน ร้อยละ 70

ป้องกัน

เด็กกลุ่ม เสี่ยง

DAIM

เด็กพัฒนาการ ล่าช้า

TEDA4I

- ได้รับการกระตุ้น ร้อยละ 75
- กลับมาสมวัย ร้อยละ 35

ระบบการรักษาและฟื้นฟู

เด็กกลุ่ม ป่วย

วินิจฉัยออทิสติก เข้าสู่
ระบบบริการ

การเข้าถึงออทิสติก
ร้อยละ 55

R8 Child Holistic Care

Working Together

ขับเคลื่อนนโยบายผ่าน

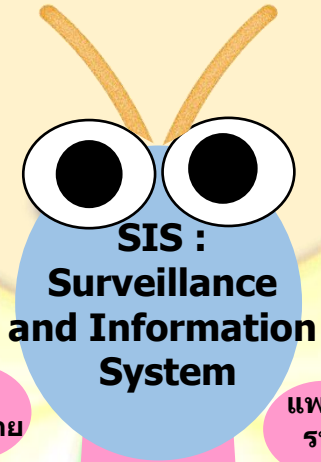
- service plan สาขาพัฒนาการเด็ก เขตสุขภาพที่ 8
- คณะอนุกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดและคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการประชุมและติดตามทุกไตรมาส ในประเด็นดังต่อไปนี้

กลุ่ม 0-5 ปี
1. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 2. การดำเนินงานการส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) 3. เด็กน้อยเขต 8 กินดี เล่นได้ สูงใหญ่ ใจดีดี

Active surveillances

อายุ 0-5 ปี

1. ผู้ปกครอง อสม. ครูศพด./อนุบาล สามารถคัดกรองพัฒนาการภาวะโภชนาการ สุขภาพช่องปาก รวมทั้งรู้จักสัญญาณเตือน (Warning Sign) ของภาวะทุพโภชนาการ ภาวะทันตสุขภาพและ 4 โรคหลักทางจิตเวชเด็ก เพื่อดูแลเบื้องต้น และส่งต่อได้ถูกต้องเหมาะสม
2. ดึงข้อมูลให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. มีระบบการกำกับติดตามข้อมูล ระบบรายงานข้อมูลเด็กด้านพัฒนาการและโภชนาการ ช่องปาก ทุกเดือน

ภาคี
เครือข่าย

แพทย์
รพ.

ครอบครัว

อสม./รพสต.
ชุมชน

**R8
Child
Holistic
Care**

Destigmatization

ไม่ตีตรา เด็กและครอบครัว
ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
ขยายโอกาสสร้างอาชีพ
สวัสดิการ สังคมสงเคราะห์

Medical service

กลุ่ม 0-5 ปี

1. ติดตามเด็กเข้าสู่ระบบการคัดกรองและดูแลเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าและกระตุ้น
2. พัฒนานุคลากรใช้เครื่องมือ DSPM/ DAIM/TEDA4I/ลงข้อมูล HDC ทุกเดือน
3. ดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้าเข้าสู่ระบบบำบัดรักษา 4 โรคหลักทางจิตเวช
4. สืบค้นและพัฒนาทักษะพยาบาล PG / นักจิตวิทยา ทุก รพ.
5. รพช. ทุกแห่งมีระบบการดูแลเด็ก ระบบ Consultant พัฒนาระบบการดูแลสร้างเครือข่ายในแต่ละพื้นที่ตามบริบท

Care Giver Support

1. สร้างความรู้ ความตระหนักรู้ของ พ่อแม่(ร้อยละ80) ครู อสม ผู้นำชุมชน ในการดูแลเด็กด้าน กิน กอด เล่น เล่า นอนเฝ้าดูฟัน ร่วมกับโครงการเด็กน้อยเขต 8 กินดีเล่นได้สูงใหญ่ใจดีดีและติดตามประเมินปีละ 2 ครั้ง
2. ติดตาม/เฝ้าระวังเด็กพัฒนาการล่าช้า ให้เข้าถึงระบบการดูแลเบื้องต้นและการส่งต่อ
3. สร้างความร่วมมือของภาคีเครือข่าย 4 กระทรวงหลัก ในการดูแลด้านพัฒนาการ โภชนาการ และฟันในเด็กปฐมวัย ตั้งแต่สถานศึกษาถึงชุมชน

การพัฒนากระบวนการสุขภาพสาขาพัฒนาการเด็ก

เป้าหมาย/
ตัวชี้วัด

1. ร้อยละ 85 ของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย
2. ร้อยละ 64 ของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน
3. เด็กอายุ 5 ปี มีส่วนสูงเฉลี่ยแยกตามเพศชาย 113 / หญิง 112 (ซม.)
4. ร้อยละ 75 ของเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries Free)
5. ความสำเร็จของการยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (สพด.4D) ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 70
6. เด็กปฐมวัยได้รับการกระตุ้นด้วย TEDA4I หรือเครื่องมือมาตรฐานอื่น ร้อยละ 75 และกลับมาสมวัย ร้อยละ 35
7. การเข้าถึงออดิโอสติก ร้อยละ 55

กลยุทธ์

การมีส่วนร่วมในการดูแล

เฝ้าระวังสังเกตสัญญาณเตือน

ระบบบริการ

พัฒนาศักยภาพ

มาตรการ

ขับเคลื่อนนโยบายผ่าน service plan สาขาพัฒนาการเด็ก เขตสุขภาพที่ 8 คณะอนุกรรมคุ้มครองเด็กจังหวัดและคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัย ภาคีเครือข่าย 4 กระทรวงหลัก โดยการประชุมและติดตามทุกไตรมาส ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
2. การดำเนินงานส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านสุขภาพ (4D)
3. เด็กน้อยเขต 8 กินดี เล่นได้ สูงใหญ่ ไอคิวดี

1. ผู้ปกครอง อสม. ครูศพด./อนุบาลสามารถคัดกรองพัฒนาการ ภาวะโภชนาการ สุขภาพช่องปาก รวมทั้งรู้จักสัญญาณเตือน (Warning Sign) ของภาวะทุพโภชนาการ ภาวะทันตสุขภาพและ 4 โรคหลักทางจิตเวชเด็ก เพื่อดูแลเบื้องต้น และส่งต่อได้ถูกต้องเหมาะสม
2. คั้นข้อมูลให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. มีระบบการกำกับติดตามข้อมูล ระบบรายงานข้อมูลเด็กด้านพัฒนาการและโภชนาการ ช่องปาก ทุกเดือน

1. ติดตามเด็กเข้าสู่ระบบการคัดกรองและดูแลเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าและกระตุ้น
2. พัฒนาศูนย์การใช้เครื่องมือ DSPM/DAIM/TEDA4I/ลงข้อมูล HDC ทุกเดือน
3. ดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้าเข้าสู่ระบบบำบัดรักษา 4 โรคหลักทางจิตเวช
5. สำรวจและพัฒนาทักษะพยาบาล PG / นักจิตวิทยา ทุก รพ.
6. รพช. ทุกแห่งมีระบบการดูแลเด็ก ระบบ Consultant พัฒนาระบบการดูแลสร้างเครือข่ายในแต่ละพื้นที่ตามบริบท

1. สร้างความรู้ ความตระหนักรู้ของ พ่อแม่(ร้อยละ80) ครู อสม ผู้นำชุมชน ในการดูแลเด็กด้าน กิน กอด เล่น เล่า นอนเฝ้าดูฟัน ร่วมกับโครงการเด็กน้อยเขต 8 กินดีเล่นได้สูงใหญ่ไอคิวดี และติดตามประเมินปีละ 2 ครั้ง
2. ติดตาม/เฝ้าระวังเด็กพัฒนาการล่าช้า ให้เข้าถึงระบบการดูแลเบื้องต้นและการส่งต่อ

โครงการ

ภายใต้โครงการเด็กน้อยเขต 8 กินดี เล่นได้ สูงใหญ่ ไอคิวดี

ระดับ
ความสำเร็จ

ไตรมาส 1

1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ
2. ถ่ายทอดนโยบายการดำเนินงาน
3. จัดทำแผนการดำเนินงาน

ไตรมาส 2

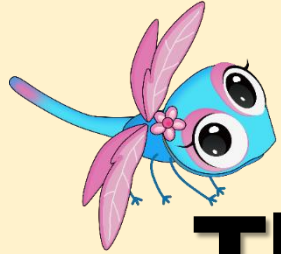
1. ร้อยละ 50 พัฒนาการสมวัย
2. ร้อยละ 35 สูงดีสมส่วน
3. ร้อยละ 30 ของเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ
4. สพด.4D ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 30
5. ร้อยละ 50 กระตุ้นด้วย TEDA4I /เครื่องมือมาตรฐาน
6. การเข้าถึงออดิโอสติก ร้อยละ 25

ไตรมาส 3

1. ร้อยละ 70 พัฒนาการสมวัย
2. ร้อยละ 50 สูงดีสมส่วน
3. ร้อยละ 50 ของเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ
4. สพด.4D ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 50
5. ร้อยละ 65 กระตุ้นด้วย TEDA4I /เครื่องมือมาตรฐาน
6. การเข้าถึงออดิโอสติก ร้อยละ 40

ไตรมาส 4

1. ร้อยละ 85 พัฒนาการสมวัย
2. ร้อยละ 64 สูงดีสมส่วน
3. ร้อยละ 75 ของเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ
4. สพด.4D ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 70
5. ร้อยละ 75 กระตุ้นด้วย TEDA4I /เครื่องมือมาตรฐาน
6. การเข้าถึงออดิโอสติก ร้อยละ 55

Thank you for your attention

